

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
ELMİN İNKİŞAFI FONDU

ELÇİN ƏHMƏDOV

ERMƏNİSTANIN AZƏRBAYCANA TƏCAVÜZÜ

Sənədlər
və materiallar

HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ ELMLƏR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Elmin İnkişafı Fondunun qrant layihəsi çərçivəsində
nəşr olunmuşdur

Elçin Əhmədov

**ERMƏNİSTANIN AZƏRBAYCANA
TƏCAVÜZÜ:**

Sənədlər və materiallar

I kitab

Bakı - Elmin İnkişafı Fondu - 2015

Elmi redaktor: tarix elmləri doktoru, professor **Həsənov Əli**

Rəyçilər: tarix elmləri doktoru, professor **Qasımlı Musa**
siyasi elmlər doktoru, professor **Nəsirov Elman**

Əhmədov E.İ. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü: Sənədlər və materiallar. I kitab. Bakı: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu, 2015. - 324 s.

Kitabda Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrlərinə dair sənədlər və xəritələr verilmişdir. Bununla yanaşı, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınmasına dair beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən BMT, ATƏT, Avropa Şurası, Avropa İttifaqı, NATO, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı tərəfindən qəbul edilmiş sənədlər (qərar, qətnamə, bəyanatlar və s.) ardıcılıqla və sistemli şəkildə öz əksini tapmışdır. Kitabda münaqişənin nizama salınması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin diplomatik fəaliyyətini əks etdirən rəsmi foto-materiallar da verilmişdir. Kitab xarici siyasət məsələləri ilə məşğul olan mütəxəssislər, həmçinin ali məktəblərin beynəlxalq münasibətlər, beynəlxalq hüquq, hüquqşünaslıq, politologiya, regionşünaslıq, tarix ixtisaslı üzrə təhsil alan tələbələr və müəllimlər, eləcə də geniş oxucu auditoriyası üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bu kitab Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun maliyyə yardımı ilə çap edilmişdir – Qrant № EIF/MQM-2-Şuşa-2013-3(9)-10/09/5

EIF/MQM-2-Şuşa-2013-3(9)-10/09/5

ISBN: 978-9952-8185-6-7

© Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Elmin İnkişafı Fondu, 2015
© Elçin İ. Əhmədov, 2015

Bu əsər 13 mart 2014-cü il tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu tərəfindən Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları Agentliyində qeydiyyatdan keçirilmiş və əsərin qeydiyyatı haqqında 8010 nömrəli Şəhadətnamə (qeydiyyat nömrəsi №04/C-7496-14) verilmişdir.

MÜNDƏRİCAT

Müəllifdən	11
I. Azərbaycan tarixinə dair sənədlər və xəritələr	15
Kürəkçay müqaviləsi	17
Gülüstan müqaviləsi	22
Türkmənçay müqaviləsi	29
II. Beynəlxalq təşkilatların Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair qəbul etdiyi sənədlər	73
II.1. BMT-nin sənədləri	75
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (12 may 1992-ci il)	75
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (26 avqust 1992-ci il)	76
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (27 oktyabr 1992-ci il)	76
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (29 yanvar 1993-cü il)	77
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (6 aprel 1993-cü il)	78
BMT Təhlükəsizlik Şurasının 3505-ci iclası. 822 sayılı QƏTNAMƏ (30 aprel 1993-cü il)	79
BMT Təhlükəsizlik Şurasının 3259-cu iclası. 853 sayılı QƏTNAMƏ (29 iyul 1993-cü il)	80
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (18 avqust 1993-cü il)	82
BMT Təhlükəsizlik Şurasının 3292-ci iclası. 874 sayılı QƏTNAMƏ (14 oktyabr 1993-cü il)	84
BMT Təhlükəsizlik Şurasının 3313-cü iclası. 884 sayılı QƏTNAMƏ (11 noyabr 1993-cü il)	86
BMT Təhlükəsizlik Şurası sədrinin BƏYANATI (26 aprel 1995-ci il)	88
BMT Baş Assambleyası 60-cı sessiya, 98-ci plenar iclas, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət, QƏTNAMƏ (7 sentyabr, 2006-cı il)	89
BMT Baş Assambleyası 62-ci sessiya, 86-cı plenar iclas, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət, QƏTNAMƏ (14 mart, 2008-ci il)	90
II.2. ATƏM (ATƏT)-in sənədləri	93
ATƏM Xarici İşlər Nazirlərinin Helsinkidə keçirilmiş birinci əlavə görüşü Yekun qərar (Helsinki, 24 mart 1992)	93
ATƏM-in Budapeşt Zirvə Toplantısı. Regional məsələlər. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar ATƏM-in fəaliyyətinin intensivləşdirilməsi haqqında (Budapeşt, 5 dekabr 1994-cü il)	95